

**Проект
«Радянське
минуле»
(Переосмислення
історії) 2022**

**КЗ « Черешенський ліцей»
Чернігівської обласної ради**

**Газета «Сталінець»
Черешенського дитбудинку як
дзеркало радянської епохи
(Пошуковий щоденник)**

**Редколегія: головний
редактор: Савич Г.І.**

Члени редколегії:

**Бондаренко Наталія, Гавриш
Віталіна, Кандін Владислав,
Якимець Владислав**

Учасники проекту:

учні 11 класу:

Бондаренко Наталія,

Гавриш Віталіна,

Кандін Владислав,

Якимець Владислав.

Керівник проекту: Савич

Ганна Іванівна.

Актуальність проекту:

Початок ХХІ століття відзначається пошуками нових шляхів та форм здобуття освіти. Іде переоцінка старої системи освіти, що спонукає сучасну молодь звертатися до аналізу історичного минулого. Школа періоду СРСР... Ми вирішили дізнатися про те, якою вона була в добу великої імперії – Радянського Союзу. Для когось вона - найкраща, а комусь навіть від спогадів про шкільні роки робиться зле. Нам зрозуміти їх, тодішніх учнів, важко. Ще важче зрозуміти, як можна було весь час бути під контролем системи. Що ж було в їхньому дитинстві без смартфонів, комп'ютерів та Інтернету такого, чого немає зараз у нас?

Вибір теми

Так вже склалося, що не ми обирали тему пошуково - дослідницької роботи, а вона сама знайшла нас. В минулому році ми брали участь у конкурсі і стали переможцями за роботу «Черешенський Макаренко». Тож вирішили продовжити вивчення історії рідної школи на прикладі газети «Сталінець», підшивки якої зберігаються у шкільному музеї.

Мета проекту:

- формування та розвиток громадянських компетентностей здобувачів освіти у всіх сферах та на всіх рівнях освіти;

- залучення учнів до вивчення історії радянського періоду та історії школи;
- формування в учнів навичок пошуково – дослідницької роботи;
- формування активної життєвої позиції;
- виховання небайдужості до історії рідного краю, формування патріотичних почуттів;
- формування критичного мислення.

Складові частини проекту:

Шкільна освіта в 1950-х роках через призму стінгазети;

Роль шкільної освіти в процесі формування комуністичної ідеології в СРСР;

Позитивне та негативне в радянській системі освіти.

Методи дослідження:

- Аналіз архівних матеріалів на дану тему;
- Метод усної історії (інтерв'ювання);
- Аналіз літератури про радянську систему освіти.

Очікувані результати:

- учасники проекту набудуть навичок методики усної історії (інтерв'ю, опитування, обробка матеріалів);
- розширять знання локальної історії, вдосконалять вміння аналізувати набуту інформацію, будуть давати оцінку історії минулого;
- створять презентацію дослідження матеріалів та стенд для музею.

Дослідження обраної теми

Група учасників: 4 учнів та координатор проекту – вчитель історії. Для реалізації даного проекту необхідна локальна інформація, її збір, обробка та аналіз. Щоб наша робота була ефективною, ми визначили план дій.

Етапи реалізації:

I етап. Підготовчий

Мета: теоретично підготувати учасників проекту, стимулювати їх до дослідницько – пошукової роботи, зацікавити майбутнім проектом, ознайомити з умовами конкурсу.

II етап. Збір необхідної інформації.

Мета: визначити та обговорити методи дослідження та пошуку інформації; зібрати необхідну інформацію для підтвердження актуальності проблеми. Переглянути архівні документи. Записати свідчення очевидців.

III етап. Визначення напрямів діяльності

Мета: узагальнити зібраний матеріал, систематизувати отриману інформацію, спланувати діяльність по написанню розповіді про шкільну освіту на прикладі стінгазети «Сталінець».

IV етап. Етап діяльності

Мета: реалізація узгодженого плану дій, здійснення заходів, розроблених на III етапі.

1. Учасники проекту опрацювали підшивки газети, вибрали найбільш актуальні матеріали газети;
2. Визначили завдання для кожного учасника проекту:
 - А). Бондаренко Наталія – відповідальна за інтерв'ювання;
 - Б) Гавриш Віталіна – відповідальна за архівні джерела;
 - В) Кандін Владислав – література;
 - Г) Якимець Владислав – створення презентації.

Під час проектної роботи на дану тему ми опрацювали наступні джерела інформації:

I. Документи та фотоматеріали музею та бібліотеки :

1. Шкільний музей історії Черешенського ліцею;

2. Коронська районна бібліотека

II. Документи та фотоматеріали з приватних архівів:

- фотоматеріали з приватних архівів Корембліта Олександра Хильовича та Жабко Катерини Іванівни;

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УРСР.

Особова справа

вихованця Черешенського

спеціального дитячого будинку № _____

Коронського району,

Чернівецької області

Прізвище Корембліта

ім'я Олександр

по батькові Хильовича

1932 року народження

прибув до закладу _____ р.

вибув _____ р.

Фотоархів Жабко К.І. Випуск газети

Особова справа О.Корембліта

III. Фільми:

Радянська Україна №38/ Реж. М. Шапсай. – Київ; УСХДФ, 1957

IV. Література:

1. Каганов Ю.О. Конструювання радянської людини (1953 – 1991):

Українська версія. Запоріжжя. Інтер – М. 2019

2. Макеєва Є.А. Школа та ідеологія. Київ. 2007

3. Сухомлинська О.М. « Історія педагогічної думки». Радянська педагогіка як ідеологія : спроба історичної реконструкції.

V. Усні історичні свідчення:

Записані спогади: Корембліта Олександра Хильовича, 1932 року народження, м. Подільськ Одеської області

Інтерв'ю проводилося у телефонному режимі. Були задані питання щодо газети «Сталінець».

Питання: «Як Ви поясните назву газети ?»

Відповідь: «Часи такі були, країна така була... Тож не приходилося вибирати»

Питання: « Хто визначав тематику стінгазети?»

Відповідь: « Теми давало само життя. Всі події, які відбувалися в країні та дитбудинку ставали змістом моїх дописів. Ніхто не редагував. Була повна свобода та демократія...»

Питання: «Чи приносило задоволення працювати над випуском стінгазети?»

Відповідь: «Звичайно. Саме стінгазета спонукала мене до написання віршів, памфлетів і т.п. В подальшому я став професійно займатися поезією і випустив 21 збірку...»

Питання: « А як Ви особисто ставилися до Леніна, Сталіна?»

Відповідь: « Життя і час розставили все по місцях. Звичайно, дітьми ми були одної думки про наших вождів, а потім погляди змінилися. Єдине, що вирізняє ті часи – це неймовірна дружба і товариство – позаздрити можна...»

Питання: « Що для Вас школа радянської доби?»

Відповідь: « Школа дала знання. Ми багато читали. А твори особисто я писав не на 2-3 сторінки, а списував цілий зошит. Вчителі в дитбудинку були від Бога і прищеплювали нам любов до навчання. А моральні цінності, а виховання... Все було на високому рівні...»

Узагальнення й оформлення результатів дослідження

Під час обговорення форми продукту проекту, ми мали такі ідеї: письмова робота, презентація, додатковий стенд до шкільного музею. Вирішили створити презентацію, виготовити стенд та випустити буклети.

Висновки

Дитина є ключем або кодом до розуміння всієї радянської епохи. Розглядаючи дитину як об'єкт комуністичного виховання, держава намагалась закріпити в ній саме ті якості, які впливали з офіційної ідеології. Образ дитини конструювався різними засобами, серед яких – методичні рекомендації, промови офіційних осіб, в основному партійних та комсомольських лідерів з питань виховання та дитячого руху взагалі, вірші, репортажі дитячих і штатних кореспондентів газет і журналів, художні оповідання для дітей. Одним із таких інструментів були шкільні стінгазети.

Газета «Сталінець» Черешенського дитбудинку – яскравий приклад виховання «вірних ленінців», віддзеркалення радянської дійсності 50-х рр. XX ст. На щастя, школа в житті наших вихованців залишилася чудовою країною дитинства, місцем зустрічі з найкращими друзями й першим коханням. Буденне життя дітвори було надзвичайно насиченим. Незважаючи на те, що все воно було наскрізь пронизане партійною пропагандою, діти робили багато потрібних і корисних справ.

Хоча все шкільне життя черешенських вихованців так чи інакше перебувало під постійним ідеологічним контролем, це не заважало їм жити

на повну, мати цікаве змістовне дозвілля, подорожувати, товаришувати й просто радіти життю.

Оприлюднення результатів роботи над проектом

Презентація роботи педагогічному колективу

Знайомство початківців з газетою «Сталінець»

Нашу відеопрезентацію ми розмістили в Ютубі <https://youtu.be/Mvgn6dme7hw>, а також у групі « Вивчаємо історію» на сторінці Фейсбуку: <https://www.facebook.com/groups/1929250223866306>

